

**Zarzut w sprawie egzekucji
administracyjnej. Komentarz
praktyczny z orzecznictwem.
Wzory pism procesowych**

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Przedmowa

W każdej procedurze jednym z centralnych punktów zainteresowania są kwestie związane z systemem środków zaskarżenia. Środki te umożliwiają bowiem stronom oraz wszystkim innym podmiotom tych postępowań doprowadzenie do weryfikacji i kontroli działań organów prowadzących postępowanie. Jest to jeden ze sposobów wpływania na bieg postępowania. Przede wszystkim zaś podmioty te mogą w taki sposób inicjować kontrolę działań organu w aspekcie ich legalności.

Waga i znaczenie środków zaskarżenia widoczne są również z perspektywy kontroli sądowej działań organów egzekucyjnych. Sądy administracyjne analizują postępowanie egzekucyjne przez pryzmat środków zaskarżenia. Wnoszenie ich bowiem umożliwia zainicjowanie tej kontroli. Sądy administracyjne właściwe są w zakresie rozpoznawania skarg na postanowienia wydawane w postępowaniu egzekucyjnym, na które przysługuje zażalenie. Liczba spraw egzekucyjnych rozpatrywanych przez sądy, biorąc pod uwagę zakres kognicji, jest stosunkowo duża. W 2020 r. do wojewódzkich sądów administracyjnych wpłynęło 1700 skarg (1207 dotyczące egzekucji świadczeń pieniężnych, 493 zaś – egzekucji świadczeń niepieniężnych), co stanowi blisko 3% ogółu wpływu (w roku 2019 – 3,5%). Natomiast do Naczelnego Sądu Administracyjnego wpłynęło 567 spraw (304 w zakresie egzekucji świadczeń pieniężnych i 263 dotyczące egzekucji świadczeń niepieniężnych), co stanowi niemal 4% wszystkich skarg kasacyjnych. Przy czym w Izbie Finansowej skarg kasacyjnych dotyczących egzekucji świadczeń pieniężnych było aż 6,3% (Informacja o działalności sądów administracyjnych w 2019 r., s. 242–284). Powyższe dane statystyczne dobitnie świadczą, jak istotne są środki zaskarżenia w refleksji nad administracyjnym postępowaniem egzekucyjnym.

Dodatkowym i oczywistym impulsem dla podjęcia tego tematu były znaczące zmiany stanu prawnego, wprowadzone ZmEgzAdmU19. Nowelizacja ta spowodowała, że po 30.7.2020 r. nastąpiło istotne przeobrażenie analizowanego środka zaskarżenia. Zarzut w sprawie egzekucji

administracyjnej zmienił swój charakter. Ze środka zaskarżenia o charakterze mieszanym stał się środkiem obrony merytorycznej. Spowodowało to w konsekwencji przebudowanie całego systemu środków zaskarżenia w tym postępowaniu. Doszło bowiem do rozdzielenia obrony merytorycznej zobowiązanego od obrony formalnej. W wyniku zmiany stanu prawnego ograniczono podstawy zarzutu, a także zmodyfikowano tryb jego wnoszenia i rozpoznawania. Wszystkie te powody przemawiają za potrzebą podjęcia tematyki zarzutu w sprawie egzekucji administracyjnej. Niezbędna jest bowiem interpretacja nowych regulacji prawnych.

Celem niniejszego opracowania jest analiza jednego z podstawowych środków zaskarżenia, przysługującego zobowiązanemu, a mianowicie zarzutu w sprawie egzekucji administracyjnej. W pracy podjęto próbę przedstawienia wykładni znowelizowanych przepisów. Przeprowadzono analizę przede wszystkim w aspekcie efektywności materialnoprawnej ochrony zobowiązanego. Podjęto również próbę umiejscowienia zarzutu w systemie środków zaskarżenia w administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym. Stąd też przedstawiono relacje pomiędzy zarzutem w sprawie egzekucji administracyjnej a pozostałymi środkami zaskarżenia, istniejącymi w administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym.

Przedmiotem rozważań uczyniono aktualne oraz obowiązujące poprzednio regulacje prawne, dotyczące zarzutu w sprawie egzekucji administracyjnej oraz innych środków zaskarżenia. Jest to niezbędne nie tylko dla zaprezentowania ewolucji rozwiązań prawnych, lecz pozwoli także na trafniejszą analizę. Ponadto trzeba zwrócić uwagę na przepisy intertemporalne. Przepisy ZmEgzAdmU19 wprowadziły bowiem zasadę, że do postępowań egzekucyjnych wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie zmiany ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe. Od tej regulacji przewidziano wiele wyjątków, wprowadzających zasadę bezpośredniego działania nowego prawa procesowego. Odnosi się to do egzekucji z: pieniędzy, rachunku bankowego i wkładu oszczędnościowego oraz rachunku prowadzonego przez spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową, wierzytelności z tytułu nadpłaty lub zwrotu podatku, praw z instrumentów finansowych zapisanych na rachunku papierów wartościowych lub innych rachunkach, wierzytelności z rachunków pieniężnych oraz ruchomości. W tych przypadkach dla określenia, które przepisy mają zastosowanie, liczy się data wszczęcia egzekucji, a nie postępowania egzekucyjnego (do skarg na czynność egzekucyjną dokonaną w tych egzekucjach stosuje się przepisy w nowym brzmieniu bez względu na datę wszczęcia postępowania egzekucyjnego i moment wszczęcia egzekucji). Również postępowania egzekucyjne wszczęte na podstawie tytułu wykonawczego wystawionego na zobowiązanego, do egzekucji ze składnika

majątkowego wchodzącego w skład majątku wspólnego zobowiązanego i jego małżonka, czy też na podstawie tytułu wykonawczego wystawionego na zobowiązanego, do egzekucji z rzeczy lub prawa majątkowego obciążonego zastawem skarbowym lub hipoteką przymusową, które zostało przeniesione na inny podmiot, prowadzone są według znowelizowanych przepisów, bez względu na datę wszczęcia tego postępowania (art. 13 ZmEgzAdmU19).

Z powyższej skróconej prezentacji przepisów intertemporalnych wynika, że mimo zmiany stanu prawnego obowiązujące wcześniej unormowania będą miały jeszcze zastosowanie przez określony czas. Powoduje to konieczność wydłużenia horyzontu czasowego badań, oczywiście przy założeniu priorytetu analizy aktualnie obowiązujących regulacji prawnych.

W niniejszym opracowaniu przyjęto konwencję terminologiczną w zakresie tytułowego zarzutu w sprawie egzekucji administracyjnej. W poprzednim stanie prawnym ustawodawca posługiwał się określeniem „zarzuty w sprawie prowadzenia egzekucji administracyjnej”. Obecnie ustawa używa konsekwentnie określenia w liczbie pojedynczej, a mianowicie „zarzut w sprawie egzekucji administracyjnej”. Również autor zdecydowanie zalicza zarzut w sprawie egzekucji administracyjnej do grupy środków zaskarżenia i w dalszej części pracy posługuje się tym terminem.

Stan prawny przyjęto na dzień 30.9.2021 r.

[Przejdź do księgarni →](#)